

**DOM UPOKOJENCEV NOVA GORICA
GREGORČIČEVA 16
5000 NOVA GORICA**

**CENTER ZA POMOČ NA DOMU
OBČINA BRDA**

Marec 2018

Pravno-formalna izhodišča za naše delovanje so :

- Zakon o socialnem varstvu
- Pravilnik o standardih in normativih socialnovarstvenih storitev
- Pravilnik o metodologiji za oblikovanje cen socialno varstvenih storitev
- Uredba o merilih za določanje oprostitev pri plačilih socialnovarstvenih storitev

Pravice iz socialnega varstva po Zakonu o socialnem varstvu obsegajo **storitve in ukrepe**, namenjene preprečevanju in odpravljanju socialnih stisk in težav posameznikov, družin in skupin prebivalstva.

Socialno varstvena storitev **pomoč družini** obsega:

1. pomoč za dom
2. pomoč na domu: - socialna oskrba
- mobilna pomoč
3. socialni servis

Socialna oskrba

Socialna oskrba je oblika pomoči upravičencem v primeru starosti, invalidnosti ter v drugih primerih, ko pomoč na domu lahko nadomesti institucionalno varstvo. Organizacija pomoči na domu spada v **pristojnost občine**, saj mora občina s pogodbo z javnim zavodom ali s podelitvijo koncesije zagotoviti mrežo javne službe na tem področju.

Socialna oskrba na domu, ki je ena izmed oblik pomoči družini na domu, je namenjena osebam, ki imajo zagotovljene bivalne in druge pogoje za življenje v svojem okolju, vendar se zaradi starosti, hude invalidnosti, kronične bolezni ali težje telesne ali duševne motnje ne morejo oskrbovati in negovati sami, njihovi svojci pa take oskrbe in nege ne zmorejo ali zanju nimajo možnosti.

Gre za različne organizirane oblike praktične pomoči na domu, s katerimi upravičencem vsaj za določen čas nadomestimo institucionalno varstvo v zavodu, v drugi organizirani obliki ali v drugi družini. Socialna oskrba na domu je natančneje opredeljena v Pravilniku o standardih in normativih socialnovarstvenih storitev in obsega tri sklope opravil:

- **pomoč pri temeljnih dnevni opravilih (PTDO)**: pomoč pri oblačenju ali slačenju, pomoč pri umivanju, hranjenju, opravljanju osnovnih življenjskih potreb, vzdrževanje in nega osebnih ortopedskih pripomočkov,;
- **gospodinjsko pomoč (GP)**: prinašanje enega pripravljenega obroka ali nabavo živil in pripravo enega obroka hrane, pomivanje uporabljene posode, osnovno čiščenje bivalnega dela prostorov in odnašanje smeti; postiljanje in osnovno vzdrževanje spalnega prostora;
- **pomoč pri ohranjanju socialnih stikov (POSS)**: vzpostavljanje socialne mreže z okoljem, s prostovoljci in s sorodstvom, spremljanje upravičenca pri opravljanju nujnih obveznosti, informiranje ustanov o stanju in potrebah upravičenca ter priprava upravičenca na institucionalno varstvo.

Upravičenec je do pomoči na domu upravičen le, če potrebuje najmanj **dve opravili** iz dveh različnih sklopov prej navedenih opravil. Upravičenci do socialne oskrbe na domu so po Pravilniku osebe, ki jim preostale psihofizične sposobnosti omogočajo, da z

občasno organizirano pomočjo drugih oseb ohranjajo zadovoljivo duševno in telesno počutje in lahko funkcionirajo v znanem bivalnem okolju. Pod temi pogoji so upravičenci do pomoči na domu naslednje skupine oseb:

- osebe, stare nad 65 let, ki zaradi starosti ali pojavov, ki spremljajo starost, niso sposobne za popolnoma samostojno življenje;
- osebe s statusom invalida po zakonu o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb, ki po oceni pristojne komisije ne zmorejo samostojnega življenja – če stopnja in vrsta njihove invalidnosti omogočata občasno oskrbo na domu;
- druge invalidne osebe, ki jim je priznana pravica do tuje pomoči in nege za opravljanje večine življenjskih funkcij;
- kronično bolni in osebe z dolgotrajnimi okvarami zdravja, ki nimajo priznanega statusa invalida in so po oceni pristojnega centra za socialno delo brez občasne pomoči druge osebe nesposobni za samostojno življenje;
- hudo bolni otroci ali otroci s težko motnjo v telesnem ali težko in najtežjo motnjo v duševnem razvoju, ki niso vključeni v organizirane oblike varstva.

Socialna oskrba na domu je strokovno voden proces in organizirana oblika praktične pomoči, pri kateri sodelujejo strokovni delavec, strokovni sodelavec, neposredni izvajalec oskrbe (oskrbovalka), upravičenec ter ključni ali odgovorni družinski člani. Storitve se začne izvajati na zahtevo upravičenca ali njegovega zakonitega zastopnika in vsebuje dva dela. Prvi del predstavlja ugotavljanje upravičenosti do storitve, pripravo in sklenitev dogovora o obsegu, trajanju in načinu opravljanja storitve, organiziranje ključnih članov okolja ter izvedbo uvodnih srečanj med izvajalcem in upravičencem ali družino. Drugi del storitve zajema vodenje storitve, koordinacijo izvajalcev in njihovo usmerjanje, sodelovanje z upravičenci pri izvajanju dogovora in pri zapletenih življenjskih situacijah upravičencev ter neposredno izvajanje storitve na domu upravičenca po dogovorjenih vsebinah in v dogovorjenem obsegu. Spremembe ali dopolnitve že sklenjenega dogovora o obsegu, trajanju in načinu opravljanja storitve lahko predlagata izvajalec storitve, upravičenec ali njegov zakoniti zastopnik.

Neposredno izvajanje storitve na domu upravičenca se lahko izvaja vse dni v tednu, vendar **največ 20 ur tedensko**. V primeru, ko zaradi potreb upravičenca storitev izvajata dva izvajalca neposredne socialne oskrbe, se lahko število ur mesečno poveča za največ eno tretjino. Socialno oskrbo na domu izvajajo strokovni delavci, strokovni sodelavci ter laični delavci.

Cena storitve socialne oskrbe

Cena storitve pomoči na domu se oblikuje na osnovi določil Pravilnika o metodologiji oblikovanja cen socialno varstvenih storitev ter jo sprejme in potrdi občina v kateri se storitev izvaja. Poleg normativno določenih izhodišč tako glede osebnih dohodkov kot tudi materialnih stroškov, mora občina zagotavljati pokrivanje najmanj 50% ekonomske cene.

Cena se določi tako, da se vsi stroški, zmanjšani za višino subvencij, preračunajo na efektivno uro. Pravilnik o metodologiji oblikovanja cen se določa, da se cena ure storitve, opravljene v nedeljo ali v nočnem času, lahko poveča za največ 40%, cena storitve opravljene na dan državnega praznika ali dela prostega dne pa za največ 50%, vendar le za strošek dela.

Nekateri uporabniki so po Uredbi o merilih za določanje oprostitev pri plačilih socialno varstvenih storitev deležni dodatnih oprostitev pri plačilu storitve. Le-ti plačajo le določen del cene storitve ali pa so plačila storitve v celoti oproščeni. Vlogo za oprostitev vloži upravičenec na krajevno pristojni Center za socialno delo.

Organiziranost dela na Centru za pomoč na domu

CPD zagotavlja storitve socialne oskrbe v naslednjih občinah:

1. Mestna občina Nova Gorica
2. **Občina Brda**
3. Občina Šempeter-Vrtojba
4. Občina Kanal ob Soči
5. Občina Miren – Kostanjevica
6. Občina Renče - Vogrsko.

Poslovne prostore imamo v Solkanu, Trg Jožeta Srebrniča 6.

Socialno oskrbo na domu nudimo v času :

- v MO Nova Gorica 7 dni v tednu med 7.00 in 22.00 uro;
- **v Občini Brda 7 dni v tednu med 7.00 ure in 16.00 uro;**
- v Občini Šempeter-Vrtojba 7 dni v tednu med 7.00 ure in 16.00 uro;
- v Občini Kanal ob Soči ob delavnikih od 7.00 do 16.00 uro;
- v Občini Miren-Kostanjevica 7 dni v tednu med 7.00 ure in 16.00 uro;
- v Občini Renče- Vogrsko ob delavnikih od 7.00 do 16.00 uro.

Izvajanje socialne oskrbe

Cena ure storitve pomoči na domu za uporabnika po občinah:

OBČINA	Cena eur/uro na dan delavnika
Nova Gorica	3,90 eur
Brda	5,11 eur
Šempeter-Vrtojba	3,10 eur
Kanal ob Soči	3,80 eur
Miren-Kostanjevica	4,00 eur
Renče- Vogrsko	3,85 eur

Cene storitev pomoči na domu se za uporabnike v letu 2017 niso spreminjale. Ostale so take kot v letu 2016.

Število zaposlenih oskrbovalcev po občinah 31.12.2017

OBČINA	oskrbovalci
Nova Gorica	27,5
Brda	4
Šempeter-Vrtojba	5
Kanal ob Soči	3
Miren-Kostanjevica	4
Renče-Vogrsko	4
SKUPAJ	47,5

Število uporabnikov, št.opravljenih ur in dostavljenih kosil pri uporabnikih v Občini Brda:

leto 2017	št. uporabnikov	ure pri uporabnikih	št. kosil
januar	43	457	723
februar	42	421	657
marec	39	445	703
april	40	416	910
maj	40	443	620
junij	37	439	656
julij	40	477	673
avgust	41	470	688
september	43	461	672
oktober	45	494	702
november	45	491	714
december	47	470	650

Število uporabnikov ostaja v podobnem okviru kot prejšnja leta. Ženske predstavljajo dve tretjini uporabnikov, večina uporabnikov je starejših od 80 let. Največ potrebujejo pomoč pri temeljnih dnevni opravilih in za prinos enega toplega obroka. Običajno se storitve prepletajo. Zelo težko je razmejiti kje se storitev iz enega sklopa konča in druga začne.

Prebivalci Občine Brda so v lanskem letu vložili 29 novih prošenj za pomoč. S 25 novimi uporabniki smo sklenili dogovore o izvajanju storitev. Pri 29 uporabnikih smo zaključili z izvajanjem pomoči. Razlogi za prekinitev so bili različni. Med najpogostejšimi sta bili: smrt upravičenca (10 uporabnikov) in odhod v dom (10 uporabnikov). Pri 6 prosilcih smo zaključili še preden smo sklenili dogovor o izvajanju. Trenutno čakalne vrste nimamo. Prosilci praviloma počakajo toliko, da izpeljemo vse postopke pred pričetkom izvajanja (obisk na domu, ureditev pogojev za izvajanje

storitev...). Nekaj več morajo počakati prosilci, ki želijo pomoč ob točno določenem terminu oz. v točno določenem obsegu in ne želijo vsaj za začetek sprejeti pomoči v okviru naših možnosti. Med letom se občasno podaljša čas čakanja, saj naše možnosti niso vedno povsem usklajene s povpraševanjem in potrebami uporabnikov.

V Občini Brda dosegamo normativ storitve, ki predvideva povprečno 110 efektivnih ur na mesec na oskrbovalko. Ta normativ dosegamo z nadomeščanjem z oskrbovalkami iz drugih občin. Oskrbovalke imajo povprečno 32 dni dopusta. Delo socialne oskrbovalke je fizično in psihično precej zahtevno, kar se v nekaterih občinah pozna tudi pri bolniških odsotnostih. V občini Brda v letu 2017 odsotnosti zaradi bolniških izostankov (osebno bolovanje in bolovanja za nego otrok) niso bila zaskrbljujoča -1,5% delovne obveznosti (od 6240 ur delovne obveznosti vseh oskrbovalk je bilo 479 ur bolniških odsotnosti).

Spodaj predstavljamo izračun povprečne efektive oskrbovalk. Pri predvidenih urah brez efektive nismo upoštevali odpovedi s strani uporabnikov (odhodi v bolnišnico, na preglede, obiski svojcev...), izobraževanj, delovnih sestankov, čas od zaključka ene pomoči do nadomestila z drugim uporabnikom...

V letu 2017 je bilo **2080** ur delovne obveznosti to je **260** delovnih dni po 8 ur

133 ur je 260x 0,5 ure odmora za malico
256 ur je dopusta 31 dni x 8 ur
31ur bolovanja 1,5 % del obveznosti
390 ur premiki med uporabniki 1,5 ur x 260

skupaj **810 ur** (predvidene ure brez efektive)

$2080 - 810 = 1270 : 12 = 106$ **efektivnih ur na mesec**

Izračun pokaže, da je normativ 110 ur mesečno na oskrbovalko postavljen zelo visoko in upoštevajoč zakonske pravice delavcev, nerealen. Zato smo v letošnjem izračunu cene predvideli nižje mesečno povprečje efektivnih ur.

Glede na to, da se trudimo čimprej odzvati na povpraševanje občanov in jim po sklenitvi dogovora zagotoviti stalno pomoč, je potrebna možnost nadomeščanja predvidenih in nepredvidenih odsotnosti.

Nadomeščanja so dobro urejena, če se oskrbovalke vseh občin enakovredno nadomeščajo. Iz spodnje tabele je razvidno, da to v Občini Brda dokaj dobro teče.

Storitev socialne oskrbe v večini primerov predstavlja nujno opravilo za normalno preživetje uporabnika. Zato smo prepričani, da je zagotavljanje rednosti in točnosti z naše strani za uporabnike zelo pomembno.

Število ur nadomeščanj v Občini Brda :

leto 2017	Nadomeščanja občin v urah	drugih	Nadomeščanja v drugih občinah v urah
januar	67		86
februar	34		56,5
marec	4		46
april	51		47,5
maj	0		39,5
junij	36		64
julij	102		31,5
avgust	74		8
september	20		38
oktober	16		32,5
november	43,5		0
december	79		8,5
skupaj	526,5		458

ZAKLJUČEK

V letu 2017 nam je uspelo vzpostaviti in preiti na računalniško vodenje in obdelavo podatkov, istočasno smo uvedli tudi mobilno aplikacijo za beleženje storitev in prenosa službenih informacij za delo na terenu. V preteklem letu je bilo v zvezi s tem opravljeno veliko dela, saj je bilo potrebno oblikovati bazo podatkov, usposobiti oskrbovalce in ostale zaposlene za ravnanje z aplikacijo in jo testno preveriti. V mesecu novembru je beleženje in obračun storitev v vseh občinah potekal na nov način.

Socialna oskrba predstavlja pomembno storitev preprečevanja in odpravljanja socialnih stisk posameznikov ter njihovih družin. Prerašča v obsežno in nujno potrebno socialno varstveno storitev, ki je med ljudmi vse bolj prepoznana. Glede na to, da delež starih narašča in da je njihov materialen položaj zaskrbljujoč, je subvencionirana storitev zanje dostopnejša.

Ugotavljamo, da je že sedaj veljavna cena socialne oskrbe za marsikoga previsoka in si zato privoščijo storitve le v najnujnejšem obsegu. Prejemki upokojencev so zelo skromni. Preveč jih živi pod pragom revščine.

Predlagamo, da se v letu 2018 omogoči vključitev nove socialne oskrbovalke, vsaj za polovični delovni čas, saj bi s tem pravočasno sledili statističnim pokazateljem in potrebam občanov.

Pripravila:

Bernarda Pirih, vodja Centra za pomoč na domu

Število ur nadomeščanj v Občini Brda :

leto 2017	Nadomeščanja drugih občin v urah	Nadomeščanja v drugih občinah v urah
januar	67	86
februar	34	56,5
marec	4	46
april	51	47,5
maj	0	39,5
junij	36	64
julij	102	31,5
avgust	74	8
september	20	38
oktober	16	32,5
november	43,5	0
december	79	8,5
skupaj	526,5	458

ZAKLJUČEK

V letu 2017 nam je uspelo vzpostaviti in preiti na računalniško vodenje in obdelavo podatkov, istočasno smo uvedli tudi mobilno aplikacijo za beleženje storitev in prenosa službenih informacij za delo na terenu. V preteklem letu je bilo v zvezi s tem opravljeno veliko dela, saj je bilo potrebno oblikovati bazo podatkov, usposobiti oskrbovalce in ostale zaposlene za ravnanje z aplikacijo in jo testno preveriti. V mesecu novembru je beleženje in obračun storitev v vseh občinah potekal na nov način.

Socialna oskrba predstavlja pomembno storitev preprečevanja in odpravljanja socialnih stisk posameznikov ter njihovih družin. Prerašča v obsežno in nujno potrebno socialno varstveno storitev, ki je med ljudmi vse bolj prepoznana. Glede na to, da delež starih narašča in da je njihov materialen položaj zaskrbljujoč, je subvencionirana storitev zanje dostopnejša.

Ugotavljamo, da je že sedaj veljavna cena socialne oskrbe za marsikoga previsoka in si zato privoščijo storitve le v najnujnejšem obsegu. Prejemki upokojujencev so zelo skromni. Preveč jih živi pod pragom revščine.

Predlagamo, da se v letu 2018 omogoči vključitev nove socialne oskrbovalke, vsaj za polovični delovni čas, saj bi s tem pravočasno sledili statističnim pokazateljem in potrebam občanov.

Pripravila:

Bernarda Pirih, vodja Centra za pomoč na domu